

عنوان مقاله:

طب در ایران عصر قاجار بر اساس سفرنامه های سیاحان غربی

محل انتشار:

پژوهشنامه تاریخ، دوره 9، شماره 35 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

سید محمد طیبی - استادیار گروه تاریخ دانشگاه شهید باهنر کرمان

حمید کاویانی پویا - استادیار گروه تاریخ دانشگاه شهید باهنر کرمان

خلاصه مقاله:

طبق گزارش سفرنامه های سیاحان غربی، پزشکان ایرانی در سده ی نوزدهم، بیماریها، همه داروها و کل خوردنیها را به چهار گروه گرم، سرد، تر و خشک تقسیم می کردند و خرافات در سطح گسترده ای به حریم علل ابتلا به بیماری و شیوه مداوای بیماریها راه یافته بود و گمان می بردند در پیشگیری بیماری افسون و طلسم بیش از مراقبت هوشمندانه مفید می افتد. بنابراین علوم پزشکی در این دوران به دلیل فقدان نظارت بر کار پزشکان؛ ورود افراد ناشایست به عرصه ی درمانگری و باور خرافی مردم نسبت به بیماری و درمان علوم پزشکی سیر قهقرایی می پیمود. با این حال لازم به ذکر است که در جای جای ایران عصر قاجار هنوز پزشکانی بودند که سوای پزشک نمایان ناآگاه و ناآزموده، به تحصیل علم طب به شیوه های علمی پرداخته و از عصر و دوران خویش بسیار پیش تر بودند اما فقدان نظارت کافی بر اعمال پزشکان و ورود بی حساب افراد سود جود به عرصه ی پزشکی و از بین رفتن تخصص گرایی در درمانگری، دانش پزشکی را به ورطه ی خرافات و غیرعلمی بودن کشانید و در مقابل پزشکی مدرن در موضع ضعف و درماندگی نهاد. ذکر عقاید خرافی و واپسگرانه درباره پزشکی و روش های طبابت ایرانیان در این پژوهش بدان جهت بوده تا وضعیت کلی پزشکان و طب ایرانی را در عصر قاجار نمایان ساخته و با توصیف این وضعیت به چرایی سیر قهقرایی شیوه ی پزشکی و درمانگری ایرانیان در عصر مربوطه و عقب ماندن آنها از طب مدرن پی ببریم. بنابراین با روش تطبیقی، و مقایسه ی منابع موجود (و هم عصر) با یکدیگر در صدد ارائه مطالبی هستیم که تا حدود بسیاری منعکس کننده ی واقعیت موجود از طبابت در دوران قاجار باشد.

کلمات کلیدی:

پزشکی، پزشکان، ایرانیان عصر قاجار، سفرنامه، سیاحان غربی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1857203>

